

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui

Susipažinti

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

DĖL SEIMO AUDITO KOMITETO SPRENDIMO

Finansų ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto (toliau – Audito komitetas) 2022 m. kovo 23 d. posėdyje (posėdžio protokolo Nr. 141-P-3) priimtą sprendimą „siekiant užtikrinti efektyvų ir racionalų biudžeto asignavimų naudojimą, prašyti Vyriausybės reikiamus teisės aktų projektus parengti ir Seimui svarstyti pateikti Seimo IV (pavasario) sesijoje“, teikia informaciją.

Pažymime, kad valstybės biudžeto planavimą ir vykdymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas (toliau – BSI), taip pat Strateginio valdymo metodika, patvirtinta Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292. Pagal minėtų teisės aktų nuostatas atsakomybė už tinkamą skirtų asignavimų valdymą tenka asignavimų valdytojams:

- pagal BSI 5 straipsnio nuostatas asignavimų valdytojai privalo naudoti skirtus asignavimus savo vadovaujamos įstaigos programoms vykdyti, paskirstyti juos pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams, kuriems galimybė biudžeto lėšas gauti numatyta jų veiklos sritį reglamentuojančiuose įstatymuose, Vyriausybės nutarimuose, priimtuose vadovaujantis Strateginio valdymo įstatymu, arba Vyriausybės nutarimuose, priimtuose vadovaujantis tiesiogiai taikomais Europos Sąjungos teisės aktais ir tarptautinėmis sutartimis, nustatančiais Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinės paramos, teikiamos Lietuvai, administravimo tvarką, programoms vykdyti, valdymo sričių įstaigų vadovai privalo naudoti jiems skirtas biudžeto lėšas pagal nustatytą paskirtį, paskirstyti jas pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms programoms vykdyti;

- BSI 6 straipsnyje nustatyta, kad asignavimų valdytojas turi teisę biudžetiniais metais keisti patvirtintų jo vadovaujamos įstaigos, jam pavaldžių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų vykdomoms programoms patvirtintų biudžetų lėšų pagal ekonominę klasifikaciją paskirtį (valstybės biudžeto asignavimų valdytojas Vyriausybės nustatyta tvarka praneša apie tai Finansų ministerijai, o savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojas – savivaldybės administracijai jos nustatyta tvarka), neviršydamas patvirtintų tam tikrai programai bendrųjų asignavimų, iš jų darbo užmokesčiui, sumų. Nepanaudota asignavimų testinei veiklai, išskyrus asignavimus darbo užmokesčiui, suma, jeigu nėra įsiskolinimų, gali būti naudojama kitiems poreikiams: investicijų projektams, kurie finansuojami iš testinės veiklos lėšų, o kai investicijų projektų nėra, – pažangos priemonėms, jeigu investicijų projektams ar pažangos priemonėms numatyta skirti lėšų atitinkamų metų valstybės arba savivaldybių biudžetuose, papildomai finansuoti.

- asignavimų valdytojai atsako už asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą (BSI 5 straipsnis).

Pažymėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 7 straipsnį Valstybės kontrolė prižiūri, ar teisėtai ir efektyviai valdomas ir naudojamas valstybės turtas ir kaip vykdomas valstybės biudžetas.

Atkreiptinas dėmesys, kad ketvirtąjį metų ketvirtį išlaidos auga tiek dėl subjektyvių, tiek dėl objektyvių, nuo asignavimų valdytojų nepriklausančių priežasčių: sutarčių vykdymo vėlavimo, užsitęsusių viešųjų pirkimų ir pan., todėl uždavins yra kompleksinis.

2020 m. birželio 25 d. priimtas Strateginio valdymo įstatymas sudarė sąlygas įgyvendinti strateginio planavimo ir biudžeto formavimo sistemos pertvarką, siekiant užtikrinti ilgalaikę ir darnią valstybės pažangą ir efektyvų valdžios sektoriaus finansų planavimą ir panaudojimą. Šios pertvarkos tikslas – į rezultatus orientuotas strateginis valdymas (o ne į asignavimų valdytojų išlaidų dydį tam tikrą trumpą laikotarpį).

Finansų ministerija, įgyvendindama Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano veiksmus, iki 2024 m. pabaigos turi įdiegti reikšmingus pakeitimus valstybės biudžeto planavimo ir valdymo sistemoje, susijusius su vidutinės trukmės valstybės biudžeto taisyklių parengimu ir įgyvendinimu, tęstinės veiklos išlaidų apskaičiavimo metodikos sukūrimu ir viešųjų išlaidų peržiūrų įgyvendinimu.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, manome, kad šiuo metu yra netikslinga keisti biudžeto sudarymą ir vykdymą reglamentuojančius teisės aktus priimant fragmentiškus sprendimus, siekiant kontroliuoti asignavimų valdytojų asignavimų naudojimą pagal metų ketvirčius ir asignavimų paskirtį, kurie reikšmingai padidina administracinę naštą ir kartu neužtikrina tikslo pasiekimo.